

การออกคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

ส่วนที่ ๑ ลักษณะและแบบของคำสั่ง

๑.๑ คำสั่งทางปกครอง

๑.๒ แบบของคำสั่งทางปกครอง

๑.๓ ผลของคำสั่งทางปกครอง

๑.๔ การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองโดยเจ้าหน้าที่

๑.๕ การแจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง

ส่วนที่ ๒ การใช้อำนาจทางปกครองตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒.๑ นายทะเบียนสหกรณ์

๒.๒ รองนายทะเบียนสหกรณ์

๒.๓ ผู้ตรวจการสหกรณ์

ส่วนที่ ๓ รูปแบบของคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๓.๑ รูปแบบของคำสั่ง

๓.๒ ร่างตัวอย่างของหนังสือสั่งการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

ภาคผนวก

ส่วนที่ ๑

ลักษณะและแบบของคำสั่ง

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙^๑ มีวัตถุประสงค์ต้องการให้การปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม มีความเป็นกลาง และสามารถนำกฎหมายฉบับนี้ไปปรับใช้ได้กับกฎหมายอื่นๆ เพื่อเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติราชการทางปกครอง

สิ่งที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มุ่งหมายที่จะควบคุม คือ คำสั่งที่เจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้สั่งการ แต่มีใช้ว่าทุกคำสั่งที่เจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้สั่งจะต้องอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ทุกเรื่อง ความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ คือ การกำหนดกรอบและขั้นตอนการปฏิบัติเฉพาะคำสั่งของหน่วยงานของรัฐที่มีผลเป็นการกระทบต่อสิทธิของคู่กรณีรายใดรายหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เรียกว่า “คำสั่งทางปกครอง”

๑.๑ คำสั่งทางปกครอง

ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕ ได้กำหนดนิยามของคำสั่งทางปกครองไว้ ซึ่งหมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระวัง หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่รวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

เจ้าหน้าที่ หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐหรือไม่ก็ตาม เช่น สถาปนายศความ แพทยสภา ช่างรังวัดเอกชน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม กฎหมายเฉพาะที่มีหน่วยงานรับผิดชอบกฎหมายนั้นๆ อยู่ เช่น พระราชบัญญัติสิทธิสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๓) จะมีการกำหนดขอบเขตและขั้นตอนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ไว้อยู่แล้ว การที่จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตามกฎหมายต่างๆ นำหลักเกณฑ์และขั้นตอนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ไปใช้อาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ จึงจำเป็นต้องบัญญัติกฎหมายในลักษณะที่เป็นการกำหนดมาตรฐานขึ้นเป็นเกณฑ์ และเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย

^๑ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

ต่างๆ จะนำกฎหมายฉบับนี้ไปใช้ได้เฉพาะในกรณีที่กฎหมายเหล่านั้นกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติต่ำกว่าเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการที่เจ้าหน้าที่จะนำไปปฏิบัติให้ถูกต้อง

นอกจากนั้น พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ยังได้กำหนดวิธีการแก้ไขเยียวยาความบกพร่องอันเกิดจากการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้ด้วย ทำให้เอกชนมีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องขอให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการพิจารณาทบทวน เพื่อให้การดำเนินการได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

๑.๒ แบบของคำสั่งทางปกครอง

ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดหลักการว่า คำสั่งทางปกครองจะทำได้เป็นหนังสือหรือทำด้วยวาจา หรือรูปแบบอื่นก็ได้ แต่ต้องมีความหมายที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้ โดยทั่วไปแล้วคำสั่งทางปกครองจะทำได้เป็นหนังสือ แต่ในกรณีที่จำเป็นเร่งด่วนหรือโดยสภาพการณ์ คำสั่งทางปกครองอาจทำเป็นวาจาหรือรูปแบบอื่นก็ได้ ยกเว้นในกรณีที่กฎหมายเฉพาะระบุไว้ชัดเจนว่า เจ้าหน้าที่จะต้องทำคำสั่งในเรื่องใดเป็นหนังสือ เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งจะต้องทำเป็นหนังสือเท่านั้น จะทำคำสั่งในรูปแบบอื่นไม่ได้ เพราะจะเป็นการขัดต่อกฎหมายอย่างชัดเจน

สำหรับคำสั่งทางปกครองนั้น อาจแบ่งได้เป็น ๓ รูปแบบ คือ

๑.๒.๑ คำสั่งด้วยวาจา

โดยทั่วไปจะเป็นการทำคำสั่งในกรณีเร่งด่วน และมีได้มีสิ่งใดเป็นหลักฐาน เช่น การสั่งการของเจ้าพนักงานจราจร การสั่งการของเจ้าหน้าที่ตำรวจดับเพลิงกรณีเกิดเพลิงไหม้ หากผู้รับคำสั่งร้องขอโดยมีเหตุอันสมควรภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่ง โดยขอให้ยืนยันเป็นหนังสือ เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งต้องยืนยันคำสั่งนั้นเป็นหนังสือ ตามมาตรา ๓๕ แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

๑.๒.๒ คำสั่งเป็นหนังสือ

ตามพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสืออย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) วัน เดือน ปี ที่ทำคำสั่ง	}	ตามมาตรา ๓๖
(๒) ชื่อและตำแหน่งผู้ทำคำสั่ง		
(๓) ลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่ง		
(๔) เหตุผล ซึ่งเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย	}	ตามมาตรา ๓๗
(๔.๑) ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ		
(๔.๒) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง		
(๔.๓) ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลยพินิจ		

การบังคับให้คำสั่งทางปกครองที่ให้เป็นหนังสือต้องแสดงเหตุผลเป็นการบังคับให้เจ้าหน้าที่ รมัตระวังในการทำคำสั่งอันมีผลในทางป้องกันไม่ให้ใช้อำนาจโดยไม่ชอบได้ อีกทั้งทำให้คู่กรณี^๒ ได้ทราบว่าตน ได้รับการปฏิบัติโดยถูกต้องหรือไม่อันจะเป็นประโยชน์แก่การควบคุมทางกฎหมายโดยการพิจารณาทบทวนใน กระบวนการยุติธรรมทางปกครองต่อไป

อย่างไรก็ดี มาตรา ๓๗ แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้กำหนดข้อยกเว้นในกรณีที่ไม่ต้องจัดให้มีการให้เหตุผลไว้ ๕ กรณี ดังนี้

(๑) ผลของคำสั่งทางปกครองตรงตามคำขอของคู่กรณีและไม่กระทบสิทธิของบุคคลอื่น แต่หากไปกระทบสิทธิของบุคคลอื่น เช่น การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ขอเปิดกิจการสถานเริงรมย์ หรือขอตั้งโรงงาน ผู้ ออกคำสั่งต้องให้เหตุผลที่ทางการอนุญาตไว้ด้วย

(๒) เหตุผลนั้นรู้โดยไม่จำต้องระบุอีก เช่น การยื่นขอคัดสำเนาทะเบียนบ้าน

(๓) กรณีที่ต้องรักษาไว้เป็นความลับตามมาตรา ๓๒ แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ก็ไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผล แต่อาจให้เหตุผลในระเบียบภายในขององค์กรเองก็ได้

(๔) การออกคำสั่งด้วยวาจา ซึ่งจะระบุเหตุผลไม่ได้โดยสภาพ

(๕) กรณีเร่งด่วน หากระบุเหตุผลอาจทำให้การทำงานล่าช้า

ในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะบังคับให้แสดงเหตุผลและกรณีมีประกาศของนายกรัฐมนตรีหรือผู้ ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง จะต้องระบุเหตุผลไว้พร้อมกับคำสั่ง ซึ่งการไม่ให้เหตุผลย่อมเป็นการ กระทำที่ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายคำสั่งดังกล่าวย่อมไม่มีผล

๑.๒.๓ คำสั่งโดยวิธีอื่น

โดยหลักการแล้ว คำสั่งทางปกครองอาจเกิดขึ้นตามสภาพความจำเป็นแห่งสถานการณ์ แล้วผู้ทำ คำสั่งดังกล่าวไม่อาจทำเป็นลายลักษณ์อักษรหรือวาจาได้ เช่น การให้สัญญาณมือของเจ้าพนักงานตำรวจจราจร สัญญาณธงของเจ้าหน้าที่การรถไฟ หรือเจ้าหน้าที่กรมท่า หรือสัญญาณไฟจราจร สัญญาณไฟกระพริบของ ประกาศาการ ซึ่งโดยลักษณะเป็นคำสั่งประเภทหนึ่ง

๑.๓ ผลของคำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๔๒ แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ วางหลักไว้ชัดเจนว่า คำสั่งทางปกครองมีผลใช้ยัน บุคคลตั้งแต่ขณะที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป และคำสั่งดังกล่าวย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผล โดยเงื่อนไขเวลา

^๒ ตามพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาตรา ๕ คู่กรณี หมายความว่า ผู้ยื่นคำขอหรือผู้คัดค้านคำขอ ผู้อยู่ในบังคับหรือจะ อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง และผู้ซึ่งได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองเนื่องจากสิทธิของผู้นั้นจะถูก กระทบกระเทือนจากผลของคำสั่งทางปกครอง

คำสั่งทางปกครองที่มีข้อบกพร่องในวิธีพิจารณา หรือบกพร่องในแบบของคำสั่งทางปกครอง ย่อมไม่ทำให้คำสั่งทางปกครองเป็นโมฆะ หรือเสียเปล่ามาตั้งแต่ต้น หากไม่กระทำผิดวิธีพิจารณา หรือขาดความชัดเจนในรูปแบบในสาระสำคัญ

สำหรับการแก้ไขข้อบกพร่องในคำสั่งทางปกครอง อาจแบ่งแยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑.๓.๑ การแก้ไขคำสั่งทางปกครองที่มีข้อบกพร่องในวิธีพิจารณา

ขั้นตอนในการทำคำสั่งทางปกครอง ไม่ใช่เนื้อหาของคำสั่งทางปกครอง หากเนื้อหาของคำสั่งบกพร่องจะต้องเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้นอย่างเดียว หากเนื้อถูกต้องแต่บกพร่องในเรื่องวิธีพิจารณา มาตรา ๔๑ แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดหลักเกณฑ์ให้แก้ไขข้อบกพร่องได้ ๔ กรณี คือ

(๑) การออกคำสั่งทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ออกเองไม่ได้ เว้นแต่จะมีคำขอนั้น ถ้าเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการไปแล้วโดยยังไม่มีผู้ขอ ข้อบกพร่องดังกล่าวอาจแก้ไขได้เมื่อมีผู้ยื่นคำขอให้กระทำโดยถูกต้อง เช่น ในหนังสือมอบอำนาจขอนำเข้าวัตถุอันตราย ผู้รับมอบอำนาจมาขออนุญาตนำเข้าจากเจ้าหน้าที่ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า วัตถุดังกล่าวจะต้องมีการขึ้นทะเบียนก่อนจึงจะนำเข้าได้ เจ้าหน้าที่อาจขึ้นทะเบียนให้โดยแจ้งให้ผู้รับมอบอำนาจทำหนังสือมอบอำนาจให้ถูกต้องในภายหลัง

(๒) คำสั่งทางปกครองที่ไม่ระบุเหตุผลถือเป็นข้อบกพร่องสำคัญ หากเจ้าหน้าที่จัดให้มีเหตุผลในภายหลังแล้ว คำสั่งทางปกครองนั้น ถือว่าสมบูรณ์

(๓) คำสั่งทางปกครองที่ต้องรับฟังคู่กรณี แต่หากคำสั่งที่ออกมามีข้อบกพร่องโดยรับฟังน้อยเกินไป ไม่มีเอกสารครบถ้วน หากภายหลังได้รับฟังแล้วและผลการพิจารณาไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ถือว่าคำสั่งนั้นได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์แล้ว

(๔) คำสั่งทางปกครองที่ต้องให้เจ้าหน้าที่อื่นให้ความเห็นชอบก่อน หากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นให้ความเห็นชอบในภายหลัง ถือว่าคำสั่งนั้นได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์แล้ว

๑.๓.๒ การแก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องรูปแบบคำสั่งทางปกครอง

โดยหลักการแล้ว คำสั่งทางปกครองที่ไม่มีความชัดเจนเพียงพอจะต้องถือว่าเป็นโมฆะ เพราะผู้รับคำสั่งไม่อาจปฏิบัติตามได้ อย่างไรก็ดี หากคำสั่งทางปกครองมีข้อผิดพลาดในรายละเอียดเล็กน้อยในเรื่องรูปแบบของคำสั่ง มาตรา ๔๓ แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ วางหลักว่าเจ้าหน้าที่อาจแก้ไขเพิ่มเติมได้เสมอไม่ว่าเวลาจะผ่านมานานเพียงใดก็ตาม และถ้าได้แก้ไขเพิ่มเติมอย่างใดต้องแจ้งให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นสามารถอ้างอิงคำสั่งทางปกครองที่ถูกต้องต่อไป ฉะนั้น มาตรา ๔๓ วรรคสอง จึงให้อำนาจเจ้าหน้าที่เรียกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจัดส่งคำสั่งทางปกครอง เอกสาร หรือวัตถุอื่นใดที่ได้จัดทำขึ้นมาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมได้ และเพื่อมิให้บุคคลที่เกี่ยวข้องหลงผิดในการใช้เอกสาร หรือวัตถุดังกล่าวต่อไป

๑.๔ การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองโดยเจ้าหน้าที่

๑.๔.๑ หลักทั่วไป

เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเมื่อใดและในชั้นใดก็ได้ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือโต้แย้งตามพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หรือตามกฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่^๓ เว้นแต่จะเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ ที่มีได้ทำขึ้นเพราะการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงที่ควรบอกให้แจ้ง หรือการข่มขู่ หรือการชักจูงใจโดยการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีชอบด้วยกฎหมาย การเพิกถอนจะต้องกระทำภายใน ๙๐ วันนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้น

โดยหลักแล้ว การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองจะต้องคำนึงถึงความมั่นคงแห่งสิทธิที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากคำสั่งทางปกครอง และต้องปกป้องผู้ที่เชื่อโดยสุจริตในผลของคำสั่งทางปกครอง โดยพิจารณาประโยชน์ของผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง ผู้ได้รับผลกระทบจากคำสั่งทางปกครองและประโยชน์สาธารณะประกอบ

๑.๔.๒ การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อาจแบ่งได้เป็น ๓ กรณี คือ

(๑) คำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและคำสั่งนั้นไม่เป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่ง เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่นั้นอาจเพิกถอนทั้งหมดและบางส่วน โดยจะให้ผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือให้มีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดก็ได้ ตามมาตรา ๕๐ แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

(๒) การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและคำสั่งนั้นเป็นการให้เงินหรือทรัพย์สิน หรือให้ประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้แก่ผู้รับคำสั่ง เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่นั้นอาจเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วน โดยจะให้ผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลัง หรือให้มีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดก็ได้ แต่การเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้น กับสาธารณะประโยชน์ประกอบกัน ตามมาตรา ๕๐ ประกอบกับมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

(๓) ในกรณีที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองมีความเชื่อโดยสุจริตในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครอง ถ้าได้ประโยชน์อันเกิดจากคำสั่งทางปกครองนั้นหรือได้ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินไปแล้ว โดยไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงจะทำให้ผู้นั้นเสียหายเกินสมควร เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่นั้น อาจจะไม่สามารถเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้นย้อนหลังไปลบล้างคำสั่งเดิมได้ ตามมาตรา ๕๐ ประกอบกับมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

^๓ ตามมาตรา ๔๙ แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

อย่างไรก็ดี ตามมาตรา ๕๑ วรรคสาม แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้กำหนดให้กรณีดังต่อไปนี้ผู้รับคำสั่งทางปกครองจะอ้างความเชื่อโดยสุจริตไม่ได้

(ก) ผู้นั้นได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้ง ช่มชู้หรือชักจูงใจโดยการให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันมิชอบ

(ข) ผู้นั้นได้ให้ข้อความซึ่งบอกไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ

(ค) ผู้นั้นได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองในขณะที่ได้รับคำสั่งหรือการไม่รู้นั้นเป็นไปโดยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

๑.๔.๓ การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย

คำสั่งทางปกครองแม้จะออกมาโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่บางกรณีนั้นก็มีผลบังคับที่ไม่เหมาะสมแก่สถานการณ์หรือมีเหตุการณ์สำคัญ การคงอยู่ของคำสั่งดังกล่าวย่อมไม่เกิดผลดี จึงจำเป็นต้องมีการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้น การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย อาจแบ่งเป็น ๓ กรณี คือ

(๑) คำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่เป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่ง เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่นั้นอาจเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วน โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่เพิกถอนหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดไว้ได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องทำคำสั่งทางปกครองที่มีเนื้อหาทำนองเดียวกันอีก หรือการเพิกถอนคำสั่งนั้นไม่อาจทำได้เพราะเหตุอื่น แต่อย่างไรก็ตาม การเพิกถอนคำสั่งที่มีลักษณะดังกล่าว จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของบุคคลภายนอกด้วย ตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

(๒) คำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่ง เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่เพิกถอน หรือมีผลในอนาคตได้เมื่อเกิดกรณีตามมาตรา ๕๓ วรรคสอง แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ดังต่อไปนี้

(ก) มีกฎหมายกำหนดให้เพิกถอนได้ หรือมีข้อสงวนสิทธิให้เพิกถอนได้

(ข) คำสั่งนั้นมีข้อกำหนดให้ผู้รับประโยชน์ต้องปฏิบัติ แต่ไม่มีการปฏิบัติภายในกำหนดเวลา

(ค) มีข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป และหากไม่เพิกถอนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะ

(ง) มีบทกฎหมายเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการเพิกถอนจะจำกัดให้กระทำได้เท่าที่ผู้รับประโยชน์ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือยังมิได้รับประโยชน์ และหากไม่เพิกถอนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะ

(จ) อาจเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะหรือประชาชน

(ก) คำสั่งทางปกครองที่ขอด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้เงิน ให้ทรัพย์สิน หรือให้ประโยชน์ที่แบ่งแยกได้ เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่นั้นอาจเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วน โดยให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลัง หรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งก็ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(ก) มิได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติล่าช้าในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง

(ข) ผู้รับประโยชน์มิได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติล่าช้าในการดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขของคำสั่งทางปกครอง

๑.๕ การแจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง

นอกจากเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองจะต้องปฏิบัติตามพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ที่กล่าวมาแล้ว จะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของศาลปกครองที่ ๑/๒๕๔๔ เรื่อง หลักเกณฑ์การแจ้งสิทธิในการฟ้องคดีปกครอง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ

๑.๕.๑ จะต้องแจ้งสิทธิการฟ้องคดีปกครองตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

๑.๕.๒ จะต้องแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๔๐ แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

ส่วนที่ ๒

การใช้อำนาจทางปกครองตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒.๑ นายทะเบียนสหกรณ์

ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๓) ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ และให้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ในการแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ตามที่พ.ร.บ. สหกรณ์ฯ กำหนดหรือตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย ซึ่งอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติหรือการดำเนินการอื่นใดตามที่พ.ร.บ. สหกรณ์ฯ นายทะเบียนสหกรณ์อาจมอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้

๒.๒ รองนายทะเบียนสหกรณ์

๒.๒.๑ การแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์

ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๑๓๐/๒๕๕๕ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๕ แห่งพ.ร.บ. สหกรณ์ฯ แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

- (๑) รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
- (๒) ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์
- (๓) ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์
- (๔) ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ - ๒
- (๕) สหกรณ์จังหวัด

อย่างไรก็ดี ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้ปรับปรุงโครงสร้างกรมส่งเสริมสหกรณ์ และหน่วยงานภายในราชการส่วนกลางของกรมส่งเสริมสหกรณ์ จึงไม่หน่วยงานสำนักส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์อีกต่อไป กรณีการแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์จากผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และมอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ จึงไม่อาจปฏิบัติได้ อำนาจหน้าที่ในส่วนนี้ย่อมกลับไปให้นายทะเบียนสหกรณ์

ส่วนรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากสหกรณ์จังหวัดนั้น ในกรณีที่สหกรณ์จังหวัดไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ได้ ผู้รักษาราชการแทนสหกรณ์จังหวัด เช่น หัวหน้ากลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ หรือหัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนากิจการสหกรณ์ ก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์แทนสหกรณ์จังหวัดได้ เนื่องจากการแต่งตั้งให้สหกรณ์จังหวัดเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ เป็นการแต่งตั้งโดยพิจารณาถึงตำแหน่งของผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นสำคัญ อำนาจหน้าที่ของรองนายทะเบียนสหกรณ์

จึงไม่ใช่อำนาจหน้าที่ที่มอบหมายให้แก่ตัวบุคคลที่ดำรงตำแหน่งสหกรณ์จังหวัดเป็นการเฉพาะตัว ดังนั้น ผู้รักษา
ราชการแทนสหกรณ์จังหวัดจึงมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับสหกรณ์จังหวัดซึ่งตนแทน และรวมถึงอำนาจหน้าที่ใน
ฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์สหกรณ์ด้วย ตามนัยหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๙๗๐
ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๓

๒.๒.๒ การมอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๑๓๑/๒๕๕๕ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้
อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง แห่งพ.ร.บ. สหกรณ์ฯ มอบให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งตามคำสั่ง
นายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๑๓๐/๒๕๕๕ มีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติในการปฏิบัติการแทนนาย
ทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากรองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย ให้
กำกับดูแลสำนักส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑.๑) ออกระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้มีการปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และ
เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ตามมาตรา ๑๖ (๘)

(๑.๒) วินิจฉัยการตีความในข้อบังคับตามมาตรา ๔๕

(๑.๓) ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ตามอำนาจหน้าที่ที่นายทะเบียนสหกรณ์ พึง
ปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เว้นแต่เรื่องที่เป็นนโยบายหรือเรื่องที่นายทะเบียนสหกรณ์ ได้
มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์อื่น ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทนแล้ว

(๒) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ มีอำนาจ
ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๒.๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรม ของ
สหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๓๔ (๒) รวมทั้งกำหนดแบบการขอจดทะเบียนสหกรณ์ ตามมาตรา ๓๕

(๒.๒) แต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์ตามมาตรา ๑๖ (๓) รวมทั้งกำหนดหน้าที่ของ ผู้ตรวจการ
สหกรณ์ตามมาตรา ๑๙

(๒.๓) ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสมทบตามมาตรา ๔๑

(๒.๔) กำหนดแบบรายงานการชำระบัญชีตามมาตรา ๘๕ วรรคแรก หน้า ๓๙ เล่ม ๑๒๙
ตอนพิเศษ๕๓ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕

(๒.๕) กำหนดอัตราเงินปันผลตามหุ้นซึ่งชำระแล้วสำหรับสหกรณ์ที่เลิกตามมาตรา ๘๖ (๒)

(๒.๖) กำหนดแบบคำขอจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ใหม่โดยควบเข้ากันตามมาตรา ๙๓

(๒.๗) กำหนดวิธีการแบ่งแยกทรัพย์สิน ทุน ทุนสำรอง หนี้สิน สิทธิและความรับผิดชอบ
สหกรณ์ตามมาตรา ๙๖ วรรคสาม

(๒.๘) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

ทั้งนี้ ตามหลักการแล้วนายทะเบียนสหกรณ์จะมอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้ง จากรองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่กำกับดูแล และผู้อำนวยการหน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดตั้ง จดทะเบียน และกำกับดูแลสหกรณ์มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ แต่เนื่องจากการออกกฎกระทรวงแบ่งส่วน ราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งทำการปรับปรุงโครงสร้างกรมส่งเสริม สหกรณ์ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และอยู่ระหว่างการออกคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ใหม่ ในส่วนนี้ในทางปฏิบัติ จึงเป็นอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์

(๓) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ มีอำนาจปฏิบัติการ แทนนายทะเบียนสหกรณ์ภายในเขตตรวจราชการ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๓.๑) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๒๒ (๔)
- (๓.๒) แต่งตั้งคณะกรรมการชั่วคราวตามมาตรา ๒๔
- (๓.๓) แต่งตั้งสมาชิกสหกรณ์เป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่าง ตามมาตรา ๒๕
- (๓.๔) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(๔) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ - ๒ หรือสหกรณ์จังหวัด มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ เฉพาะสหกรณ์ที่อยู่ในความ รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ - ๒ หรือสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๔.๑) ส่งเสริมแนะนำ และกำกับดูแลสหกรณ์ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และกฎหมายอื่น ตามมาตรา ๑๖ (๑)
- (๔.๒) แต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์ตามมาตรา ๑๖ (๓)
- (๔.๓) ออกคำสั่งให้มีการตรวจสอบ หรือไต่สวนเกี่ยวกับการจัดตั้ง การดำเนินงาน หรือฐานะ การเงินของสหกรณ์ตามมาตรา ๑๖ (๔)
- (๔.๔) สั่งให้ระงับการดำเนินงานทั้งหมดหรือบางส่วนของสหกรณ์ ถ้าเห็นว่าสหกรณ์ กระทำ หรืองดเว้นกระทำการอันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์หรือสมาชิกตามมาตรา ๑๖ (๕)
- (๔.๕) พิจารณารายงานการตรวจสอบของผู้ตรวจการสหกรณ์ตามมาตรา ๑๘
- (๔.๖) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการตามมาตรา ๒๒ (๑) (๒) และ (๓)

(๔.๗) รับผิดชอบและออกใบสำคัญรับจดทะเบียนให้แก่สหกรณ์ตามมาตรา ๓๗ และแจ้ง คำสั่งไม่รับจดทะเบียนตามมาตรา ๓๘

(๔.๘) สั่งให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์แก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้อง ในกรณีเห็นว่ารายการ ที่ เกี่ยวข้องกับคำขอหรือรายการในข้อบังคับสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นไม่ถูกต้อง หรือยังมีได้ดำเนินการ ตามมาตรา ๓๔ ตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง หน้า ๔๐ เล่ม ๑๒๙ ตอนพิเศษ ๕๓ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕

- (๔.๙) แต่งตั้งผู้ชำระบัญชีตามมาตรา ๑๖ (๓) มาตรา ๗๕ วรรคสองและวรรคสาม
- (๔.๑๐) สั่งเลิกสหกรณ์ตามมาตรา ๑๖ (๕) และมาตรา ๗๑
- (๔.๑๑) ถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียนสหกรณ์ตามมาตรา ๑๖ (๖)
- (๔.๑๒) สั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ มอบหมาย เข้าช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ทั้งหมดหรือบางส่วนตามมาตรา ๒๓
- (๔.๑๓) รับผิดชอบแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับตามมาตรา ๔๔
- (๔.๑๔) ให้ความเห็นชอบระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยการรับฝากเงินและให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน ตามมาตรา ๔๖ (๕), (๘)
- (๔.๑๕) ให้ความเห็นชอบวงเงินกู้ยืมหรือการค้าประกันของสหกรณ์ตามมาตรา ๔๗
- (๔.๑๖) แจ้งและเรียกประชุมใหญ่วิสามัญตามมาตรา ๕๕ วรรคแรกและวรรคท้าย
- (๔.๑๗) ให้ความเห็นชอบซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสับสน หรือ ส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ตามมาตรา ๖๒ (๖)
- (๔.๑๘) รับและเก็บรักษาสำเนาทะเบียนสมาชิก สำเนาทะเบียนหุ้นของสหกรณ์ และ รายงานการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนตามมาตรา ๖๔
- (๔.๑๙) รับและเก็บรักษาสำเนารายงานประจำปีและงบดุลของสหกรณ์ตามมาตรา ๖๗
- (๔.๒๐) รับทราบการเลิกสหกรณ์และปิดประกาศการเลิกสหกรณ์ตามมาตรา ๗๐
- (๔.๒๑) ให้ความเห็นชอบการเลือกตั้งผู้ชำระบัญชีสหกรณ์ที่เลิกตามมาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง
- (๔.๒๒) จดทะเบียนผู้ชำระบัญชีและปิดประกาศชื่อผู้ชำระบัญชีตามมาตรา ๗๕ วรรคสี่
- (๔.๒๓) กำหนดค่าตอบแทนของผู้ชำระบัญชีตามมาตรา ๗๕ วรรคท้าย
- (๔.๒๔) รับวางเงินจากผู้ชำระบัญชีและจัดส่งเงินที่เจ้าหน้าที่ไม่รับให้สันนิบาตสหกรณ์ แห่ง ประเทศไทยตามมาตรา ๘๔
- (๔.๒๕) รับทราบรายงานของผู้ชำระบัญชีและสั่งให้ผู้ชำระบัญชีแก้ไขข้อบกพร่อง ตาม มาตรา ๘๕
- (๔.๒๖) ให้ความเห็นชอบการโอนทรัพย์สินที่เหลือจากการชำระบัญชีในกรณีที่ไม่อาจ เรียก ประชุมใหญ่ได้ตามมาตรา ๘๖ วรรคสอง
- (๔.๒๗) ให้ความเห็นชอบรายงานการชำระบัญชีของผู้ชำระบัญชีและถอนชื่อสหกรณ์ ออก จากทะเบียนตามมาตรา ๘๗ วรรคสอง
- (๔.๒๘) รับมอบสมุดบัญชีและเอกสารที่ได้ชำระบัญชีเสร็จแล้วจากผู้ชำระบัญชีและรักษา สมุดบัญชีและเอกสารตามมาตรา ๘๘
- (๔.๒๙) ให้ความเห็นชอบการควบสหกรณ์ตามมาตรา ๙๐

(๔.๓๐) รับผิดชอบเขียนสหกรณ์ที่ควบเข้ากันเป็นสหกรณ์ใหม่ และถอนชื่อสหกรณ์เดิมที่ได้ควบเข้ากันออกจากทะเบียนตามมาตรา ๙๔ หน้า ๔๑ เล่ม ๑๒๙ ตอนพิเศษ ๕๓ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕

(๔.๓๑) เรียกประชุมใหญ่ หากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่เรียกอันเนื่องมาจากการร้องขอของสมาชิกให้แยกสหกรณ์ตามมาตรา ๙๖ วรรคท้าย

(๔.๓๒) วินิจฉัยเรื่องขอแยกสหกรณ์ กรณีที่ประชุมใหญ่มีมติไม่เห็นชอบให้แยกสหกรณ์ แต่สมาชิกลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอแยกสหกรณ์ตามมาตรา ๙๗

(๔.๓๓) รับผิดชอบเขียนชุมนุมสหกรณ์ตามมาตรา ๑๐๓

(๔.๓๔) รับผิดชอบเขียนเปลี่ยนฐานะจากกลุ่มเกษตรกรเป็นสหกรณ์ตามมาตรา ๑๒๒

(๔.๓๕) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

๒.๓ ผู้ตรวจการสหกรณ์

ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๑๓๑/๒๕๕๕ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง แห่งพ.ร.บ. สหกรณ์ฯ มอบให้รองนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์ ตามมาตรา ๑๖ (๓) ได้ และการทำหน้าที่ของผู้ตรวจการสหกรณ์ต้องเป็นไปตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๘/๒๕๕๙ เรื่อง กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการสหกรณ์ เพื่อให้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบ ป้องกันมิให้มีการกระทำการ หรือดเว้นกระทำการในลักษณะที่ไม่เป็นไปตามอุดมการณ์ หลักการสหกรณ์สหกรณ์ ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือฝ่าฝืนกฎหมาย ข้อบังคับ หรือระเบียบสหกรณ์

ส่วนที่ ๓

รูปแบบของคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๓.๑ รูปแบบของคำสั่ง

การทำคำสั่งทางปกครองในรูปแบบหนังสือจำเป็นจะต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ หรือไม่ ซึ่งตามระเบียบฯ ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะวางหลักเกณฑ์ในการจัดทำหนังสือของส่วนราชการให้เกิดความเป็นระเบียบและมีแบบแผนเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อให้จะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจได้ง่ายและสะดวกสำหรับการติดต่อ เนื้อหาสาระที่กำหนดจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับชนิดของหนังสือราชการ รายละเอียดที่หนังสือแต่ละชนิดจะต้องมี รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับ การส่ง การเก็บรักษา การเยี่ยม การทำลายหนังสือ และมาตรฐานแบบพิมพ์และซองด้วย ในส่วนของรายละเอียดที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ได้กำหนดให้มันนั้นจะแตกต่างกันตามแต่ละชนิดของหนังสือ เช่น ในกรณีที่เป็นหนังสือภายนอกจะต้องมีการระบุเลขที่ ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ วันเดือนปี ชื่อเรื่อง คำขึ้นต้น เรื่องที่อ้างถึง (ถ้ามี) สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี) ข้อความที่เป็นเนื้อหาสาระ คำลงท้าย ลงลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงนามในหนังสือ ตำแหน่ง ชื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่อง หมายเลขโทรศัพท์ และสำเนาส่ง (ถ้ามี)

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ข้อ ๑๖ กำหนดไว้ว่า กรณีหนังสือสั่งการที่เป็นคำสั่ง คือ บรรดาข้อความที่ผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้ใช้กระดาษตราครุฑ โดยรายละเอียดดังนี้

(๑) คำสั่ง ให้ลงชื่อส่วนราชการ หรือตำแหน่งของผู้มีอำนาจออกคำสั่ง

(๒) ลงเลขที่ที่ออกคำสั่ง

(๓) ให้ลงชื่อเรื่องที่ออกคำสั่ง

(๔) ข้อความ ให้อ้างเหตุที่ออกคำสั่ง และอ้างถึงอำนาจที่ให้ออกคำสั่ง (ถ้ามี) ไว้ด้วย แล้วจึงลง

ข้อความที่สั่ง และวันใช้บังคับ

(๕) สั่ง ณ วันที่ ให้ลงตัวเลขของวันที่ ชื่อเต็มของเดือน และตัวเลขของปีพุทธศักราชที่ออกคำสั่ง

(๖) ให้ลงลายมือชื่อผู้ออกคำสั่ง และพิมพ์ชื่อเต็มของเจ้าของลายมือชื่อไว้ใต้ลายมือชื่อ

(๗) ให้ลงตำแหน่งของผู้ออกคำสั่ง

ส่วนรายละเอียดที่พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดไว้ในการจัดทำคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือ คือ

(๑) วัน เดือน ปี ที่ทำคำสั่ง

(๒) ชื่อและตำแหน่งผู้ทำคำสั่ง

(๓) ลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่ง

(๔) เหตุผล ซึ่งเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๔.๑) ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ

(๔.๒) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง

(๔.๓) ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลยพินิจ

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบรายละเอียดตามที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ และที่พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดแล้ว จะเห็นได้ว่าส่วนที่ตรงกันคือ การระบุวันเดือนปี ชื่อและตำแหน่งของผู้ทำคำสั่ง และการลงลายมือชื่อ ซึ่งรายละเอียดดังกล่าว หากมีการกำหนดไม่ครบถ้วน เช่น ในกรณีที่เป็นคำสั่งที่มีเนื้อหาครบถ้วนอยู่แล้วว่าให้ผู้รับคำสั่งต้องปฏิบัติเช่นใด เมื่อใด การไม่ลงวันที่ จะไม่มีผลทำให้คำสั่งทางปกครองนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะรายละเอียดดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ไว้ให้อ้างอิงในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เท่านั้น สำหรับในกรณีที่ไม่ได้ระบุชื่อ หรือตำแหน่งของผู้ทำคำสั่ง หากมีผลทำให้ผู้รับคำสั่งไม่สามารถปฏิบัติตามได้ เพราะไม่ทราบว่าใครเป็นผู้สั่งการ กรณีนี้อาจทำให้คำสั่งเสียไปได้ แต่ในบางกรณีที่เป็นรู้กันอยู่โดยปริยายหรือการกำหนดไว้ไม่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติ เช่น การอนุญาตให้คัดสำเนาทะเบียนบ้าน การระบุชื่อและตำแหน่งอาจไม่จำเป็นสำหรับการลงลายมือชื่อ โดยทั่วไปแล้วเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะจะแสดงถึงความจริงจิงว่าไม่มีการปลอมแปลง เมื่อไม่มีการลงลายมือชื่อก็จะทำคำสั่งนั้นไม่สมบูรณ์ สำหรับรายละเอียดอื่นๆ ตามที่กำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เช่น ที่ เรื่อง คำขึ้นต้น อ้างถึง สิ่งที่มาด้วย โทร. และสำเนาส่ง เป็นเพียงรายละเอียดที่ประสงค์จะให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและสามารถติดต่อได้สะดวก ดังนั้น การระบุรายละเอียดดังกล่าวจึงเป็นเพียงความบกพร่องในทางงานหนังสือ แต่จะไม่มีผลทำให้คำสั่งทางปกครองนั้นต้องเสียไปแต่อย่างใด

ในบางกรณีอาจมีการกำหนดแบบในการจัดทำคำสั่งปกครองไว้โดยเฉพาะ ซึ่งอาจเป็นการกำหนดโดยกฎหมายแม่บทหรือกฎหมายลำดับรองก็ตาม เช่น การกำหนดแบบในอนุญาตหรือรับจดทะเบียนต่างๆ เป็นต้น ในกรณีการจัดทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องดังกล่าวก็ต้องทำตามแบบที่กำหนดไว้นั้นด้วย

๓.๒ ร่างตัวอย่างของหนังสือสั่งการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

คำสั่งทางปกครองตามพ.ร.บ. สหกรณ์ฯ ส่วนใหญ่ที่ใช้กันเป็นประจำได้แก่ ได้แก่

(๑) การสั่งการตามมาตรา ๑๗ เช่น การเชิญให้มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ การสั่งให้จัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์

(๒) การเพิกถอนมติที่ประชุม ตามมาตรา ๒๐

(๓) การร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ตามมาตรา ๒๑

(๔) การสั่งการตามมาตรา ๒๒

ซึ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้จัดทำร่างตัวอย่างหนังสือสั่งการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางในการทำคำสั่งตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ ๑๑๑๕/๑๓๓๒๐ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เรื่องการปฏิบัติกรณีกระทำโดยทุจริตต่อสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

ร่างตัวอย่างหนังสือสั่งการตามมาตรา ๑๗ (ขอเชิญชี้แจงข้อเท็จจริง)

ที่/.....

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด.....

เลขที่.....

วันที่

เรื่อง ขอเชิญชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์

เรียน ①

ด้วย..... ②

.....
ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ จึงขอเชิญท่าน
มาชี้แจงข้อเท็จจริงกรณี..... ③ ต่อ..... ④
ณ..... ⑤ ในวันที่ เวลา น. หากท่านประสงค์จะ
อุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อ..... ④ ภายใน ๑๕ วันนับแต่
วันที่รับทราบคำสั่งนี้

อนึ่ง หากท่านไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริง อาจถูกดำเนินการตามมาตรา ๑๓๐ แห่งพระราชบัญญัติ
สหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการภายในกำหนดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง..... ④

กลุ่ม.....

โทร.

โทรสาร

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

หมายเหตุ :

- ① หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ , ผู้ตรวจสอบกิจการ,ผู้จัดการ,เจ้าหน้าที่,สมาชิก
- ② หมายถึง ข้อเท็จจริงซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจมีการดำเนินการที่ผิดกฎหมาย ข้อบังคับ
และระเบียบของสหกรณ์ หรือเหตุอื่น ซึ่งอาจเป็นการดำเนินการหรือต้วงการดำเนินการที่ไม่ชอบ
แต่ข้อเท็จจริงนั้นไม่ชัดเจน ไม่สามารถพิจารณาได้
- ③ หมายถึง ระบุประเด็นตาม ๒
- ④ หมายถึง ผู้ออกคำสั่ง ตามมาตรา ๑๗ แห่ง พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒
- ⑤ หมายถึง สถานที่ชี้แจง

ร่างตัวอย่างหนังสือสั่งการตามมาตรา ๑๗ (ให้จัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน)

ที่/.....

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด.....

เลขที่.....

วันที่

เรื่อง ขอให้จัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานสหกรณ์/รายงานการประชุม

เรียน ①

ด้วย..... ②

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ จึง
ขอให้ท่านจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานสหกรณ์/รายงานการประชุม ประกอบด้วย ③

๑.....

๒.....

ฯลฯ

ณ..... ④ภายในวันที่ เวลาน. หากท่านประสงค์จะ
อุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อ..... ⑤ภายใน ๑๕
วันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งนี้

อนึ่ง หากท่านไม่จัดส่งเอกสารตามที่ระบุ อาจถูกดำเนินการตามมาตรา ๑๓๐ แห่งพระราชบัญญัติ
สหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการภายในกำหนดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง..... ⑤

กลุ่ม.....

โทร.

โทรสาร

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

หมายเหตุ :

- ① หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/ ผู้ตรวจสอบกิจการ/ ผู้จัดการ/ เจ้าหน้าที่/ สมาชิก
- ② หมายถึง ข้อเท็จจริงซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจมีการดำเนินการที่ผิดกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบ
ของสหกรณ์ หรือเหตุอื่น ซึ่งอาจเป็นการดำเนินการหรืองดเว้นการดำเนินการที่ไม่ชอบ แต่ข้อเท็จจริงนั้น
ไม่ชัดเจน ไม่สามารถพิจารณาได้
- ③ หมายถึง ระบุประเด็นตาม ๒
- ④ หมายถึง สถานที่จัดส่งเอกสาร
- ⑤ หมายถึง ผู้ออกคำสั่ง ตามมาตรา ๑๗ แห่ง พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

ที่/.....

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด.....
เลขที่.....

วันที่

เรื่อง ร้องทุกข์กล่าวโทษกับพนักงานสอบสวน

เรียน ผู้กำกับการสถานีตำรวจ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ① จำนวน ๑ ฉบับ

๒. สำเนาหนังสือ..... ② จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า ตำแหน่ง.....

สังกัดสำนักงานสหกรณ์จังหวัด..... ในฐานะ..... ③ขอร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน

เพื่อดำเนินคดีกับ..... ④ ซึ่งมี

ภูมิลำเนา บ้านเลขที่ ⑤ในความผิดฐาน..... ⑥ ตามคำสั่ง ของ

..... ③ซึ่งสั่งการตามมาตรา ๑๗ และให้ได้รับโทษตามมาตรา ๑๓๐ แห่งพระราชบัญญัติ

สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และความผิดฐานขัดคำสั่งของเจ้าพนักงาน ซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ตาม

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง..... ③

กลุ่ม.....

โทร.

โทรสาร

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

หมายเหตุ :

- ① หมายถึง คำสั่งแต่งตั้งผู้ออกคำสั่ง (เช่น คำสั่งแต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์, คำสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์)
- ② หมายถึง หนังสือสั่งการให้มาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือจัดส่งเอกสาร
- ③ หมายถึง ฐานะของผู้ออกคำสั่ง (เช่น ผู้ตรวจการสหกรณ์, รองนายทะเบียนสหกรณ์)
- ④ หมายถึง ผู้ที่รับคำสั่ง (เช่น คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/ผู้ตรวจสอบกิจการ/ผู้จัดการ/เจ้าหน้าที่/สมาชิกสหกรณ์)
- ⑤ หมายถึง ที่อยู่ หรือสถานที่ทำงาน ของผู้ที่รับคำสั่ง
- ⑥ หมายถึง ไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ หรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน/รายงานการประชุม

ที่/.....

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด.....

เลขที่.....

วันที่

เรื่อง การร้องทุกข์กับพนักงานสอบสวน

เรียน ผู้กำกับการสถานีตำรวจ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ① จำนวน ๑ ฉบับ

๒. สำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ② จำนวน ๒ ฉบับ

๓. สำเนาหนังสือ..... ③ จำนวน ๑ ฉบับ

๔. หนังสือมอบอำนาจ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า ตำแหน่ง..... ใน

ฐานะ..... ④ ขอมอบอำนาจให้..... ตำแหน่ง..... สังกัด

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด มาร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เพื่อ

ดำเนินคดีกับ..... ⑤ ซึ่งมีภูมิลำเนา บ้านเลขที่..... ⑥

ในความผิดฐาน..... ⑦ ตามคำสั่งของ..... ④ ซึ่งสั่งการ

ตามมาตรา ๑๗ และให้ได้รับโทษตามมาตรา ๑๓๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ และความผิดฐานขัด

คำสั่งของเจ้าพนักงาน ซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๖๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง..... ④

กลุ่ม.....

โทร.

โทรสาร

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

หมายเหตุ :

① หมายถึง คำสั่งแต่งตั้งผู้ออกคำสั่ง (เช่น คำสั่งแต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์, คำสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์)

② หมายถึง สำเนาบัตรประจำตัวผู้มอบอำนาจ และผู้รับมอบอำนาจ อย่างละ ๑ ฉบับ

③ หมายถึง หนังสือสั่งการให้มาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือจัดส่งเอกสาร

④ หมายถึง ฐานะของผู้ออกคำสั่ง (เช่น ผู้ตรวจการสหกรณ์, รองนายทะเบียนสหกรณ์)

⑤ หมายถึง ผู้ที่รับคำสั่ง (เช่น คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/ ผู้ตรวจสอบกิจการ/ ผู้จัดการ/ เจ้าหน้าที่/สมาชิกสหกรณ์)

⑥ หมายถึง ที่อยู่ หรือสถานที่ทำงาน ของผู้รับคำสั่ง

⑦ หมายถึง ไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ หรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน/รายงานการประชุม

หนังสือมอบอำนาจ

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด.....

เลขที่

วันที่.....

ด้วยข้าพเจ้า..... ตำแหน่ง..... ใน
ฐานะ..... ①..... ขอมอบอำนาจให้..... ตำแหน่ง..... สังกัด
สำนักงานสหกรณ์จังหวัด..... มาร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนสถานี
ตำรวจ..... เพื่อให้ดำเนินคดีกับ..... ②..... ซึ่งมีภูมิลำเนา
บ้านเลขที่..... ③..... ในฐานความผิด..... ④..... ตามคำสั่งของ..... ①.....
ซึ่งสั่งการตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒และความผิดฐานขัดคำสั่งของเจ้าพนักงาน ซึ่ง
สั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๘

ลงชื่อผู้มอบอำนาจ
(..... ①.....)

ลงชื่อผู้รับมอบอำนาจ
(.....)

ลงชื่อพยาน
(.....)

ลงชื่อพยาน
(.....)

หมายเหตุ :

- ① หมายถึง ฐานะของผู้ออกคำสั่ง (เช่น ผู้ตรวจการสหกรณ์/ รองนายทะเบียนสหกรณ์/ นายทะเบียนสหกรณ์)
- ② หมายถึง ผู้ที่รับคำสั่ง (เช่น กรรมการ/ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/ ผู้ตรวจสอบกิจการ/ ผู้จัดการ/ เจ้าหน้าที่/ สมาชิกสหกรณ์)
- ③ หมายถึง ที่อยู่ หรือสถานที่ทำงาน ของผู้รับคำสั่ง
- ④ หมายถึง กรณีความผิดตามมาตรา ๑๗, ๑๘, ๒๑ หรือ ๒๒

ร่างตัวอย่างคำสั่งเพิกถอนมติที่ประชุมตามมาตรา ๒๐

คำสั่งรองนายทะเบียนสหกรณ์

ที่/.....

เรื่อง เพิกถอนมติที่ประชุม..... ①

ด้วยได้รับรายงานจากผู้ตรวจการสหกรณ์ว่า สหกรณ์.....จำกัด
โดยที่ประชุม..... ① เมื่อวันที่.....ระเบียบวาระที่..... ได้
มีมติ..... ②

รองนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า..... ③
ดังนั้น มติที่ประชุมดังกล่าวจึงเป็นการฝ่าฝืน..... ④

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒
ประกอบคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่..... ⑤จึงเพิกถอนมติที่ประชุม..... ①ของ
สหกรณ์.....จำกัด เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.ระเบียบวาระที่.....

ทั้งนี้ หากท่านประสงค์อุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อ
คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติได้ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับทราบคำสั่งนี้

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

สหกรณ์จังหวัด.....

รองนายทะเบียนสหกรณ์

หมายเหตุ :

- ① หมายถึง ที่ประชุมใหญ่ หรือที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์
- ② หมายถึง มติในเรื่องใดๆ ที่ประสงค์จะเพิกถอน (เช่น การเลือกตั้งกรรมการดำเนินการ/ การกำหนดระเบียบ หรือลงมติ โดยไม่มีอำนาจ)
- ③ หมายถึง บรรยายข้อเท็จจริง และเหตุที่จะต้องเพิกถอนมติโดยสรุป
- ④ หมายถึง อ้างอิงว่าฝ่าฝืนกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์ ระเบียบหรือคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ในข้อใด
- ⑤ หมายถึง คำสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์

ที่/.....

สำนักงานสภรณจังหวัด.....

เลขที่

วันที่

เรื่อง ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน

เรียน ผู้กำกับสถานีตำรวจ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. พ.ร.บ.สภรณ พ.ศ.๒๕๔๒ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. สำเนาข้อบังคับสภรณ จำนวน ๑ ชุด

๓. สำเนาใบสำคัญรับจดทะเบียนสภรณ จำนวน ๑ ฉบับ

๔. สำเนาคำสั่งนายทะเบียนสภรณ ที่ ① จำนวน ๑ ฉบับ

๕. สำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๒ ฉบับ

๖. หนังสือมอบอำนาจ ② จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า..... ตำแหน่ง..... ใน

ฐานะรองนายทะเบียนสภรณ ได้มอบอำนาจให้..... ② ตำแหน่ง.....

สังกัดสำนักงานสภรณจังหวัด มาร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน

เพื่อให้ดำเนินคดีกับ..... ③ มีภูมิลำเนา บ้านเลขที่.....

กรณี..... ④

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....

(.....)

สภรณจังหวัด.....

รองนายทะเบียนสภรณ

กลุ่ม.....

โทร.

โทรสาร

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

หมายเหตุ :

① หมายถึง คำสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสภรณ

② หมายถึง หากไม่มีการมอบอำนาจให้ตัดข้อความดังกล่าวทิ้ง

- ③ หมายถึง กรรมการ ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ที่ทำให้สหกรณ์เสียหาย
- ④ หมายถึง อธิบายเหตุที่จะต้องมาร้องทุกข์กล่าวโทษแทนสหกรณ์ โดยอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้
- (๑) มูลค่าความเสียหาย
 - (๒) ผู้ที่กระทำให้เกิดความเสียหาย
 - (๓) พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหาย
 - (๔) เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
 - (๕) เหตุที่สหกรณ์ไม่ร้องทุกข์ จนทำให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ต้องร้องทุกข์กล่าวโทษแทน

ร่างตัวอย่างหนังสือขอให้อัยการดำเนินคดีแทน ตามมาตรา ๒๑ (กรณีดำเนินคดีแพ่ง)

ที่/.....

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด.....

เลขที่

วันที่

เรื่อง ขอมอบให้พนักงานอัยการฟ้องร้องดำเนินคดีกับ..... ①

เรียน อัยการจังหวัด.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีรายการพร้อมเอกสารประกอบ

ด้วยปรากฏว่าสหกรณ์..... จำกัด ซึ่งได้รับจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เลขทะเบียนสหกรณ์ที่..... อยู่ภายใต้การกำกับดูแล
ของนายทะเบียนสหกรณ์ ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในการดำเนินกิจการสหกรณ์
ดังกล่าว มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการดำเนินการ โดยมีรายละเอียดข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้

..... ②

.....

.....

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น สหกรณ์จังหวัด..... ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์
พิจารณาแล้วเห็นว่า หากไม่ดำเนินคดีแทนสหกรณ์ จะทำให้สหกรณ์เกิดความเสียหาย จึงมอบให้พนักงานอัยการ
จังหวัด..... เป็นผู้ฟ้องร้องดำเนินคดีตลอดจนรับว่าต่างให้สหกรณ์ ตามมาตรา ๒๑
แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังมีรายละเอียดเอกสารประกอบการพิจารณาตามสิ่งที่ส่งมาด้วย
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....

(.....)

สหกรณ์จังหวัด.....

รองนายทะเบียนสหกรณ์

กลุ่ม.....

โทร.

โทรสาร

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

หมายเหตุ :

① หมายถึง กรรมการ ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ที่ทำให้สหกรณ์เสียหาย

- ② หมายถึง อธิบายเหตุที่ต้องมาร้องทุกข์กล่าวโทษแทนสหกรณ์ โดยอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้
- (๑) มูลค่าความเสียหาย
 - (๒) ผู้ที่กระทำให้เกิดความเสียหาย
 - (๓) พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหาย
 - (๔) เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
 - (๕) เหตุที่สหกรณ์ไม่ฟ้องคดี จนทำให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ต้องฟ้องคดีแทน

บัญชีรายการเอกสารประกอบ

ที่	รายการเอกสาร
๑	พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒
๒	สำเนาคำสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์
๓	สำเนาใบสำคัญรับจดทะเบียนสหกรณ์
๔	สำเนาข้อบังคับของสหกรณ์
๕	สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐ (สหกรณ์จังหวัด)
๖	ใบแต่งตั้งนายความ
๗	รายชื่อและแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร์ของคณะกรรมการดำเนินการและผู้จัดการสหกรณ์
๘	สำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่เป็นเหตุให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ต้องดำเนินคดีแทนสหกรณ์
	๘.๑ สำเนาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์
	๘.๒ สำเนารายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจการสหกรณ์
	๘.๓ สำเนาหนังสือสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง
๙	สรุปรายงานข้อเท็จจริงเป็นขั้นตอน พร้อมเอกสารประกอบในการดำเนินคดี

ร่างตัวอย่างหนังสือสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามมาตรา ๒๒ (๑)

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์

ที่...../.....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

.....
ด้วยได้รับรายงานผลตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์.....จำกัด ซึ่ง
ผู้ตรวจการสหกรณ์ได้เข้าทำการตรวจสอบ ระหว่างวันที่.....พบว่า สหกรณ์มี
ข้อบกพร่องเกี่ยวกับกิจการและฐานะการเงิน ดังนี้

..... ①

.....
ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒
ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ②และคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่
..... ③จึงให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด
ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้

..... ④

หากท่านประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งต่อคณะกรรมการ
พัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติได้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง

อนึ่ง การไม่แก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น อาจถูกพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๒๒ (๒) - (๔)
หรือตามมาตรา ๑๓๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

(.....)

สหกรณ์จังหวัด.....

หมายเหตุ :

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

- นายทะเบียนสหกรณ์
- ① หมายถึง บรรยายข้อเท็จจริง กรณี คณะกรรมการคัด
ของตน จนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ฯ
บัญชี หรือกิจการหรือฐานะการเงิน ตามรายงานการสอบบัญชีหรือตามรายงานการตรวจสอบ
 - ② หมายถึง คำสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์
 - ③ หมายถึง คำสั่งมอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติกรแทนนายทะเบียนสหกรณ์
 - ④ หมายถึง รายละเอียดวิธีการแก้ไข พร้อมระยะเวลาแก้ไขให้แล้วเสร็จ

ที่/.....

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด.....
เลขที่.....

วันที่

เรื่อง ร้องทุกข์กล่าวโทษกับพนักงานสอบสวน

เรียน ผู้กำกับการสถานีตำรวจ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ① จำนวน ๑ ฉบับ

๒. สำเนาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่..... ② จำนวน ๑ ฉบับ

๓. สำเนาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่..... ③ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า ตำแหน่ง..... ใน

ฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๒ ขอร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีกับ..... ④ ซึ่ง

มีภูมิลำเนา บ้านเลขที่ ในความผิดฐานฝ่าฝืนไม่แก้ไขข้อบกพร่องตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ซึ่งสั่งการตามมาตรา ๒๒ (๑) และให้ได้รับโทษตามมาตรา ๑๓๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ และความผิดฐานขัดคำสั่งของเจ้าพนักงาน ซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

(.....)

สหกรณ์จังหวัด.....

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

กลุ่ม.....

โทร.

โทรสาร

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

นายทะเบียนสหกรณ์

หมายเหตุ :

- ① หมายถึง คำสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์
- ② หมายถึง หนังสือมอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์
- ③ หมายถึง คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง
- ④ หมายถึง กรรมการ หรือคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้รับคำสั่ง

ที่/.....

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด.....

เลขที่.....

วันที่

เรื่อง การร้องทุกข์กับพนักงานสอบสวน

เรียน ผู้กำกับสถานีตำรวจ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่..... ①..... จำนวน ๑ ฉบับ

๒. สำเนาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่..... ②..... จำนวน ๑ ฉบับ

๓. สำเนาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่..... ③..... จำนวน ๑ ฉบับ

๔. สำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ④..... จำนวน ๒ ฉบับ

๕. หนังสือมอบอำนาจ..... จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....ใน

ฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๒ ขอมอบอำนาจให้

.....ตำแหน่ง.....สังกัดสำนักงาน.....มา

ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีกับ..... ⑤..... ซึ่งมีภูมิลำเนา บ้าน

เลขที่.....ในความผิดฐานฝ่าฝืนไม่แก้ไขข้อบกพร่องตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการ ตามสิ่ง

ที่ส่งมาด้วย ๓ ซึ่งสั่งการตามมาตรา ๒๒ (๑) และให้ได้รับโทษตามมาตรา ๑๓๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.

๒๕๔๒ และความผิดฐานขัดคำสั่งของเจ้าพนักงาน ซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๖๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

(.....)

สหกรณ์จังหวัด.....

กลุ่ม.....

โทร.

โทรสาร

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

หมายเหตุ :

① หมายถึง คำสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์

② หมายถึง คำสั่งมอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์

- ③ หมายถึง คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง
- ④ หมายถึง สำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้มอบอำนาจ และผู้รับมอบอำนาจ
- ⑤ หมายถึง กรรมการ หรือคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้รับคำสั่ง

ทั้งนี้ ยังมีคำสั่งอื่นๆ ที่ออกตามพ.ร.บ. สหกรณ์ฯ และเป็นคำสั่งทางปกครอง เช่น คำสั่งเลิกสหกรณ์ คำสั่งแต่งตั้งผู้ชำระบัญชี เป็นต้น ซึ่งจะได้กล่าวถึงในโอกาสต่อไป